

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Anunțurile nefrancate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.

INSERATE
Se primesc în Administrațiune în
Brașov și la următoarele:

AGENCIILE DE ANUNȚURI:
în Viena: la N. Dukas Nachf.,
Dr. Augenthaler & Emeric Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelik,
în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körut).

PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o colônă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după tari-
fă și învoială. — **REGLAME** pe
pagina 8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 oar., pe șase luni
12 oar., pe trei luni 6 oar.
N-rii de Duminecă 2 A. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franco.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din întru și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Fâșgul Inului Nr. 30, orășiu
L.: Pe un an 20 oar., pe șase
luni 10 oar., pe trei luni 5 oar.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 oar., pe 6 luni 12 oar., pe trei
luni 6 oar. — Un exemplar
10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiunile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 125.

Brașov, Sâmbătă 8 (21) Iunie.

1902.

„Șoviniștii noștri“.

Sgomotul infernal, ce s'a făcut zilele acestea în camera ungară cu o așa afacere a deputatului sârb naționalist Pavlovici, strigătele sëlbatice și injurăturile necalificabile, ce le-au aruncat șoviniștii turbați de totă categoria în fața colegului lor, fără să aibă nici o dovadă sigură că ar fi comis păcatul, ce i'l atribuesc, — aceste izbucniri *sui generis* au făcut să clatine din cap chiar și pe „patrioții“ de aceeași cugetare și de aceleași sentimente cu ei, cari însă în mijlocul orgiilor dușmanilor existenței naționale a popoarelor nemaghiare și-au mai păstrat încă puțină trezie.

Eră am înregistrat o voce a diarului partidei populare maghiare, care diar caracterisează așa de nemerit purtarea în această afacere a jidano-maghiarului Veszi-Weiss, redactorul șef al guvernamentalului „Budapesti Naplo“ și ales deputat în cercul dela Sebeș la espresa dorință și intervenire a ministrului președinte Szell. Acest gazetar al lui Szell a urzit scandalul, el a ridicat mai întâi învinuirii în fôie contra lui Pavlovici, el a alergat apoi la Chișinda-mare ca să facă anchetă în persoană, și el a susținut în cameră, că Pavlovici ar fi pălmuit pe nisce școlari pentru că au cântat imnul unguresc, stăruind în afirmările și învinuirile sale și după ce Pavlovici a declarat pe cuvântul său de onoare, că n'a sêvirșit ceea-ce i-se impută.

Astăzi avem înaintea noastră diarul guvernamental, scris nemțesce, „Neues Pester Journal“, care asemenea critică, deși numai în genere, purtarea acelora, pe cari îi numesce cu intimitate „șoviniștii noștri“. Stă în îndoială numita fôie decă tonul, ce l'au întrebuintat aceștia în dietă pôte fi consultat ori nu. Prin aceea, că ați injurat și strigat, dice, n'ați

făcut decăt numai pe voia estremilor din sinul naționalităților. Decă afacerile naționalităților se vor trata în cameră tot în tonul acesta gălăgios, e temere fundată — adauge „N. P. Journal“ — că spiritele, pe care le deșteptați. nu le ve-ți mai pute alunga. Sigur, trebuie să se procedă foarte energetic ori unde demnitatea său vre-un interes al statului ungar sunt amenințate, „dér nici a merge prea departe nu este permis“... „Șoviniștii noștri ar pute să înceteze de a bate fie-care tromf al extremilor dintre naționalități c'un tromf șovinișt și mai mare, fiind-că cu modul acesta se amărăsc numai raporturile și de fapt nu se câștigă nimic nici pentru o parte nici pentru alta“.

Așa vorbesce diarul guvernamental și printr'asta dă de minciună propria sa afirmare, ce-o face în același articol, când dice, că pasiunea cu care se discută de un timp încôce afacerile naționalităților de cătră patrioții jidano-maghiari, ar avé o cauză nevinovată, cauza că opiniunea publică (maghiară, firesce,) se ocupă în timpul din urmă cu mai mare atențiune de afacerile naționalităților.

Cum se ocupă, vedem. Este un șir de ne mai pomenite ațitări în contra naționalităților, care formeză obiectul deosebitei atențiuni, ce se dă acum și în dietă afacerilor acestor naționalități.

Fôia amintită e de părere, că de când au intrat cei câți-va deputați naționaliști slavi în dietă, se dă acee atențiune mai mare ori-cărei întâmplări locale, ce întră în domeniul politice de naționalitate.

Adevărul este, că „șoviniștii noștri“ — pe cari din nenorocire nu-i putem deosebi de cei ce se cred a nu fi așa mari „șoviniști“ ca ei — le pörtă Sâmbetele acelor deputați naționaliști încă dinainte de a se fi putut strecura în dietă.

Ei nu vor să scie de nici un fel de naționalist, fie cu program radical, ori oportunist, ci cu ocașiu-nea scandalului din incidentul Pavlovici au spus'o verde, că cea mai fierbinte a lor dorință este să-i dea de-arândul afară din dietă, luându-i de guler ca pe Lepseny.

Asta-i înțelesul atențiunei estraordinare, ce li-se dă afacerilor naționaliste nemaghiare în dieta ungu- rescă.

Germanii și Polonii. Intr'o polemică încinsă între „Kreuzzeitung“, organ conservator, și „National Zeitung“, diar guvernamental, asupra cestiunei poloneze, cel dintâi constată, că fôia guvernamentală însăși a mărturisit, că anexarea Poloniei a fost o greșelă politică. „Kreuzzeitung“ însoțesce această constatare cu următoarea reflexiune:

„Astăzi un stat nu trebuie să procedeză la o anexare, decăt în cazul când pôte conta pe asimilarea poporului anexat, din punct de vedere politic și economic. Decă condiția această nu e îndeplinită, mărirea teritorială va da loc la un răsboi intern, fără sfișit, și acest răsboi va pute chiar compromite existența statului mărit prin anexare; acesta din urmă e amenințat de un pericol, care nu e compensat de loc prin mărirea teritoriului“.

Voci maghiare despre ordonanța lui Wlassics.

Era de prevădut, că ordinul-circular al lui Wlassics va întâmpina cele mai vii aprobări din partea pressei maghiare. Drept mărturie lăsăm să urmeze ați următoarea apreciere, ce i-o face szellistopponyisto-guvernamentalul „Budapesti Hirlap“ dela 19 Iunie n.

După-ce spune, că decă nu va succede maghiarisarea școlilor, Ungurii nici-odată nu-și vor ajunge ținta lor: înființarea statului național unitar maghiar, și după-ce arată, că legea despre învățarea

obligătoare a limbei maghiare în școlile populare s'a adus deja 1879, dér nu s'a executat cum ar fi trebuit, continuă așa:

„Acum ministrul Wlassics ordonă, ca inspectorii școlari și autoritățile eclesiastice și civile se grijescă de rigurosa executere a legii în toate școlile populare. Ministrul ordonă un sistem mai practic: mai puțină gramatică, mai mult scris și cetit, dér mai pe sus de toate ordonă, ca jumătate din orele de lecțiuni de peste săptămână să se predea în limba maghiară; așa-dér și partea cea mai mare a obiectelor de învățămînt să se predea unguresce din cărți unguresce, copiilor de ambele sexe. Deși timpul instruirii în școlile elementare (primare) e scurt și afară de școlă, acasă și în comnă copii nemaghiari aud rar cuvântul unguresc, totuși e imposibil, ca ordonanța lui Wlassics să nu aibă mare efect — decă se va executa. Putem dora să servim cu exemple, ce-i drept la școlile de stat, unde toate obiectele se predau unguresce. În școlile acestea copiii de naționalitate străină își câștigă cunoșcerea limbei statului în măsură, încât pot comunica unguresce și pricep decisiunile autorităților. Maghiarisarea nu se pôte întinde mai departe între naționalități, cari locuesc în masse. Timpul și patriotismul, cultura și administrația, circulația și viața socială pot, între împrejurări mai norocoșe, să realizeze contopirea mai deplină a națiunei noastre. Nu putem renunța la speranța această.“

„Forța, care produce reacțiune, n'o dorim; cerem însă energie în executarea legilor și la suprimarea agitațiunilor. Primim, decă, bucuros cele două ordinațiuni, venite una după alta, ale ministrului Wlassics“...

Fôia maghiară dice mai departe, că decă până acum limba maghiară nu s'a învățat cu succesul așteptat, nici ordinațiunea, nici legea nu sunt de vină, ci ômenii și instituțiile cărora li-a fost îndreptățită executarea legii...

N. Bartha scrie în „Magyarország“ următoarele:

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Farul dela Sanguinaires.

De Alphonse Daudet.

Era într'o nôpte întunecată. Vântul Mistral sufla mereu și sgomotele produse de suflările lui mă ținură deștept până în zău. Cum nu puteam dormi, ascultam mereu foșnetul puternic al pădurilor de pin și în situația aceea îmi părea, că mă găsesc în mijlocul mării, pe-o vreme de pericole, de vijelie.

Și într'un rând, mă dusei cu gândurile la nopțile petrecute cu câți-va ani înainte de asta, când locuiam la farul dela Sanguinaires, departe, tocmai lângă insula Corsica, pe unde se începe golful de Ajaccio.

Parcă vedeam încă insula Sanguinaires, cu aspectul ei sëlbat, la un capăt cu un far înalt și la celălalt cu un vultur vechi genovez, în care își avea cuibul un vultur. Incolo insula întregă era numai stâncă, prăpăstii și în câte uu loc creștea câte-un tufiș mic, ori-cine scie ce fel de ierbă.

Tocmai în vârful farului era locul de pază cu platforma albă, pe care se plimbau păzitorii de-alungul și de-alatul și afară de acestea, marea lampă, care se aprindea, îndată ce se făcea întunec.

Éta insula Sanguinaires, cu tot ce se afla pe ea. Și cu totă sëlbatăcia ei, cu tot aspectul ei trist, avea un farmec deosebit pentru mine și nicăiri nu m'ași fi simțit mai bine ca acolo, când voiam să fiu în liniște și'n singurătate.

Ce făceam?

Ceea-ce făceam în tot locul mai puțin încă. Când vântul Mistral său Tramontane nu sufla tocmai tare, mă aședam între două stânci mari, în mijlocul goelandilor, al mierlelor și al rîndunelelor și rămâneam ziua întregă în starea aceea gândind mereu și privind valurile mării. Cunoșceți fără îndoială aceea stare a suflului! Totă ființa parcă și-se transformă se schimbă. Priveam mereu spuma valurilor, care strălucea la razele soarelui, fumul alb al vre-unui vapor, care trecea repede, coralierii de-o roșată fermecătoare. O ce mult îmi plăcea starea aceea!

Când era vânt mare de tot și nu puteam eși, mă închideam în curtea caran-

tinei, o curte mică de tot și cu un aspect trist, plină de rosmarin și de tufe sëlbatice de absinth și-acolo, în locul acela trist și pustiu, ghemuit lângă zidul mic și vechi, mă lăsam să mă fure gândurile... Din timp în timp câte-o lovitură în pörtă, câte-o săritură ușoră prin ierbă... Era câte-o capră, care venea să pască, sciindu-se acolo adăpostită de vânt. Vădându-mă, se oprea de-odată și rămânea ca înmărmurită înaintea mea, vióie, cu capul ridicat, privindu-mă cu nisce ochi curioși...

Cătră cincî ceasuri, păzitorii dela far mă chemau la masă. Apucam atunci pe o mică cărare și urcam încet cătră far, uitându-mă la fie-care pas înderét, privind orizontul și lumina, cari se lărgeau pe măsură ce urcam...

Sus, era încântător. Parcă văd încă odaia în care prândeam, cu grințile late cu scânduri de stejar, cu ciorba de pește fumegând în mijloc, cu ușa mare, tot-deuna deschisă cătră terasa albă... Păzitorii dela far erau acolo, mă așteptau, pentru a-ne aședa la masă. Erau trei: unul din Marseille și doi din Corsica, toți trei Francesi, mici de statură, cu fețele arse

de sóre și de vânturi, cu glugile cu pîr de capră, însă cu caractere cu totul deosebite.

Chiar din modul lor de a trăi, se putea observa foarte ușor diferența a două rase. Cel din Marseille, industrial și vióiu, tot-deuna activ, tot-deuna ocupat, alerga prin insulă de dimineța până séra pescuind, adunând ouă de goelandi său făcând ciorbă de pește.

Cei de-acolo, Corsicizii, afară de servicial lor dela far, nu se mai ocupau cu nimic; ei se considerau ca funcționari și-și petreceau ziua întregă jucând neterminabilele partii de cărți, jocul Skopa și neîntrerupându-le decăt atunci, când își aprindeau țigările.

De altfel, toți trei erau ômeni buni, simpli, naivi și plini de ospitalitate pentru ôspele lor, cu toate că li-se va fi părut fără îndoială un domn foarte estraordinar... Vor fi gândit și ei, ce plăcere puteam să am, stând câte-o zi întregă în vârful farului... Tocmai ei, cari găseau, că zilele trec așa de încet și, cari se simțiau așa de fericiți când nu erau în serviciu și puteau să se cobóre în insulă. De altfel dece zile aveau să stea pe insulă

...„S'apropie ora 12-a. Trebuie să ne grăbim. Au trecut anii îndoielilor și șovăirilor. S'a dovedit, că îndoiela n'are valoare în mișcarea națională. *Unitatea politică* stabilită în lege, nu poate — după o experiență de 34 ani — să devină realitate, decât prin *unitate culturală*... Numai la un altar se poate servi pentru problemele mari ale vieții de stat. Legea, credința și speranța „Szozat“-ului trebuie să oblige pe toți în mod egal. De aceea trebuie înăspriț controlul asupra școlilor de altă limbă. Materia de predat, cuprinsul și spiritul ei trebuie stabilit de către stat la toate școlile. Invățarea limbii maghiare, literaturii maghiare, istoriei și geografiei maghiare trebuie pusă pe baze mai largi. *La nici o școală secundară și superioară să nu potă primi atestat acela, care nu scie să vorbească și să scrie exact unghuresce...*

„Wlassics mai are multe de făcut; spiritul lui creator se nu și-l odihnească. Să-și pună în cumpănă totă energia. Să fie pe acest teren rezolut decât trebuie, încăpăținat decât e necesar. Mai ales însă să grăbescă, căci neglijențele sunt multe și bat la ușe. Chiar și Germania (!) se grăbesce. Și cât de mare, cât de tare, cât de puternică este ea. Să nu uite pe Austria, ca exemplu înspăimântător de destrămarea de rassă“...

Articolul și-l începe Bartha cu următoarele semnificative cuvinte:

„Némțul e bun acum și pentru a-ne da curagiu; căci cred, că fără de „proiectul polon“ ar fi rămas în saltarul mesei ordinul-circular cu privire la instrucția limbii maghiare în școlile populare... Cercurile noastre normative au imitat și altădată mișcările germane. Cu atât mai virtuos ați, când Germania are rolul conducător. Și fiind-că guvernul german și-a fixat de țintă germanizarea Polonilor, și politica noastră culturală trebuie să se misce mai viu“...

Ce mai vreți?

Ce va fi cu pactul?

Intrebarea cea mai principală în sferile politice din cele două capitale ale statelor dualiste, este: se va încheia ore pactul austro-ungar, cel puțin la finea anului?

Scim, că tratările între cele două guverne s'au întrerupt și că ministru-președinte Koerber a făcut o importantă declarațiune în casa seniorilor austriaci. De atunci Koerber și Szell s'au mai întâlnit odată, dér încordarea dintre ei pare a fi atât de mare, încât nici cei mai optimiști din politicienii dualiști, nu cred într'o grabnică și favorabilă soluțiune a cestiunei pactului.

„Reichsrath“-ul austriac și-a încheiat deja activitatea. Alaltăeri a ținut ultima ședință în sesiunea acésta. Evident deci,

că cestiunea pactului nu se va pute discuta câte-va luni de zile în corpurile legislative austriace. Ea se va discuta numai prin diare și prin adunările diferitelor corporațiuni interesate.

Incurând va urma și închiderea, respective amânarea *dietei unghare*. Se svescesce, că de astă-dată amânarea se va face prin rescript regesc, adecă dieta intrând în vacanțele de vară nu se va pute întruni ea dela sine, ci va fi legată de termen. Guvernului îi revine așa-dér totă răspunderea față de cele ce se vor întâmpla în decursul lungii vacanțe.

Imprejurarea acésta e de mare momentuositate, căci decât amânarea dietei se va face de fapt prin rescript regal, acésta nu însemnă alt-ceva, decât că guvernului i-se dă mână liberă de a face eventuale concesiuni cu ocazia viitoarelor tratări asupra uniunei vamale.

Ungurii își fac mari speranțe cu privire la succesele, ce le vor dobândi față de Austriaci. Ei nu admit odată cu capul posibilitatea unei retrageri cât de neînsemnate din partea guvernului unghuresc, care, — dic ei — nu va fi atât de slăbănog, încât să facă obiect de tocmelă din ceea-ce mai înainte a pus ca condiție *sine qua non* a încheierii pactului.

De altă parte avem poziția serioasă, ce a luat-o guvernul austriac pentru pretenziunile sale față de Ungaria. Cetitorii noștri cunosc comunicatul inspirat, din „*Börsen Courier*“, în care se spunea, că „Koerber nu e nici Badeni, nici Thun, care să se sperie de Ungaria și să-o lase să înghită pe Austria, numai pentru-ca ea (Ungaria) să se milostivescă a susține pactul“.

Tonul acesta nu mirósă nici decât a conciliantă și supunere față de pretenziunile celor din Budapesta, cari mai că se vor vedé siliți în cele din urmă a ceda, decât este ca pace și liniște se domnescă pe acest teren comun între statele dualiste.

Se speră mult și de astă-dată dela intervenția Corónei, care de repetite-ori și-a exprimat dorința asupra necesității reînnoirii pactului. Poziția Corónei e grea, căci și unii și alții voesc să-și asigure, prin intervenția ei, interesele proprii, ér interesele monarhiei încă trebuie garantate.

Firul tratărilor asupra pactului se va relua în luna viitoare. Dacă și cum va succede o împăcare a diferențelor, nu se poate sci de pe acum. Politicienii mai calmi cred, că tratările se vor încheia c'un compromis.

Pe ce basă? — se va vedé. Fapt este însă, că partidele austriace se pregătesc deja de pe acum la luptă strășnică în contra orî-cărei concesiuni, ce ar face-o guvernul Koerber. Astfel partidul popular german, a primit cu unanimitate o mo-

țiune, în care presidiul partidului e învitat, ca față de guvern să exprime dorința de a apăra energic interesele Austriei, și decât din partea Ungariei nu se poate aștepta o apropiere, atunci *guvernul să nu se sperie de separațiunea teritoriului vama*.

Sub astfel de auspicii vor trata Koerber cu Szell în luna viitoare.

Politica de naționalitate maghiară și societatea maghiară.

De bar. Banffy Dezső.

Nu se poate trage așa-dér la îndoială, că pentru resolvirea marelui probleme este inevitabil necesar nu numai de a vesti în mod curagios, și hotărît, și conscient, dér a și urma și ține ceea-ce ne impune ideea națională.

Am fi însă în eróre, decât la crearea *statului național maghiar unitar*, pentru valorarea deplină a „ideei naționale“ am considera de suficient a ne opri la executarea legilor și la efectuarea dispozițiilor guvernului. Din contră: toate acestea nu numai, că nu ar fi de ajuns, dér n'ar produce nici un rezultat. Singura garanție la crearea *statului național maghiar unitar*, pentru conservarea statului maghiar consistă în aceea, ca „ideea națională“ să pătrundă pe fie-care adevărat fiu al patriei și ca introducerea legilor și instituțiilor create să nu fie rezervată numai rezultatului dispozițiilor guvernamentale, ci ca fiecare, căruia îi zace la inimă resolvirea marelui probleme, în relațiile vieții publice, sociale și familiare, având înaintea ochilor ținta, să colaboreze la aceea, ca statul unghuresc să fie *unitar național și în toate manifestățiunile sale maghiar*.

Crearea de legi potrivite, aplicarea și executarea lor, nu poate să formeze, de cât scheletul acelu corp, care produce *statul unitar național maghiar*, mușchii, esteriorul, corpul cu forma sa, sângele ce pulsează, conservând viața, și creerul, ce asigură viitorul, ca o vivificare a întregului — toate acestea le poate da numai aceea „ideea națională“, care pătrunde pe fiecare fiu al națiunii, este de față pretutindenea, își are cuvântul în tot locul, voesc totul și nici odată nu se obosesc. Dér, din păcate, tocmai asta este ceea ce ne lipsește, atât de mult ne lipsește, încât nu mai este permis a fi „șovinist național maghiar“, ba, după cum a spus-o un mare bărbat de stat, astăzi mort, „este peste tot o greșală la un bărbat de stat unghar.“

La noi, ca națiune mică, acomodarea la ceea ce e străin este considerată de bună și necesară și noi credem, că decât vorbim în limba lui cu óspele ce vine din apus, pentru a vedé specialității orientale și lucruri exotice, ne-am prezentat ca națiune culturală și că am găsit recunoșcerea

de a putea intra în rîndul statelor culturale apusene. Ce eróre! Statele apusene culturale nu caută și nu găsesc mărirea culturală și cu atât mai puțin mulțumirea intereselor lor naționale în cunoșcerea greșeli a unei serii întregi de limbi străine. Din contră: ei așteptă dela străini cari îi vizitează, de și sunt óspeți, ca să vorbească cu ei în limba lor. Cunoșcerea limbilor străine este rezervată cercurilor științifice, numai slăbiciunile națiunilor orientale mici și cari d'abea pot forma un stat organic, cred că prin cunoșcerea în întregi serii de limbi își vor găsi recunoșcerea grațiosă din partea națiunilor culturale.

Să ne înțelegem. Nu avem de gând a condamna în general cunoșcerea limbilor străine, dér credem, că e primejdios a atribui importanță la aceea, că cineva cunoșce o limbă străină și a nu atribui importanță faptului, ca cineva să fie Maghiar și vinist chiar și în limba lui.

Să ne înțelegem! Nu mai începe îndoială, că nu magnatul, care se simte acasă în orî ce club din Europa, nu comerciantul și capitalistul, care își găsește procesele banilor săi chiar și dincolo de ocean, nu muncitorul, care cu teoriile sale cosmopolite își caută drepturile omenești în lumea largă: nu aceștia vor crea și păstra *statul maghiar unitar*, ci aceia, pe cari totul genéză ceea ce este străin, cari pot și dică și să o simță cu mulțumire, și „în lumea largă, pentru tine alt loc nu e afară de acesta“.

De aici ar urma, decât noi, — cea însă nu suntem — am fi consecvenți: nu numai la crearea legilor, nu numai dispozițiile guvernamentale, ci pretutindenea și totdeauna să fim, cum am spus *șovinisti*, în înțelesul strîns al cuvîntului.

Ce folosesc legea despre instrucția obligătoare în limba maghiară? Ce folosesc legea, chiar decât s'ar executa riguros literam, decât pe urmă copilul, care părăsesc școla primară, în ținuturile naționalităților nu poate vorbi unghuresce, deși a învățat unghuresce și ar voi să vorbească, și că n'are cu cine vorbi. În așa măsură este nimeni cu cine să vorbească, în noi înșine, noi Maghiarii, proprietarii de țără, intelectualii și funcționarii, din obștinuință orî comoditate vorbim cu el în limba naționalității, ce locuesce în acele părți.

Nici măcar n'am auzit, că ar fi ușor, de a vorbi așa cu ómenii, fiind-că ar pricepe mai bine aceea limbă. Și, resce, cine vré să isprăvescă ceva: proprietarul, administratorul economic, președintele solgăbirului séu notarul, vré să isprăvescă curînd. Ar trebui însă să ne gândim, că perde problema creării *statului național maghiar unitar* prin acel neînsemnat câtig de timp și că despre un asemenea orî-cât ar buciama el, că e bun patriot și

și două-zeci la far, acesta era reglementul. Reglementul acesta însă numai vara se pute urma cu esactitate. Cum începea vremea rea, cum începeau ploile și insula întrégă era acoperită de apă multă, păzitorii trebuiau să stea luni întregi închiși în far și de multe-ori în condițiuni foarte grele.

— Să vedî, ce mi-se întâmplă odată, domnule, imi spuse într'o zi bătrânul Bartoli, când eram la masă; să vedî ce mi-se întâmplă, înainte de asta cu vre-o cinci ani, chiar la masa acésta, Era într'o séră de iarnă. În séră aceea eram numai doi la far: eu și încă un camarad, cu numele Tcheco. Ceilalți erau duși, bolnavi, în concediu, nici eu nu sciu unde... Tocmai prânșeam. De-odată vădui pe camaradul meu că se opresce să mai mănânce, mă privește un moment cu nisece ochi curioși și de-odată cade jos. Mă duc la el, îl scutur, îl strig: — Tcheco... O Tcheco... Tcheco!... Nici un răspuns!... Era mort... Potî să-ți închipui emoțiunea mea! Rămăseiu mai mult de un ceas, ca nebun și speriat înaintea cadavrului.

Era deja nópte, dér ce nópte, domnule! Marea, vîntul, par' că nu erau ca altă-dată.

De-odată imi veni în minte farul. Plecaiū repede și aprinseiū lampa. Sus urcasem eu ore-cum, dér odată acolo, imi era frică să mă cobor. Imi părea, că mă strigă mortul, la capătul scării... Apoi 'mi era frig, sete... Mai târziu însă vădui, că n'aveam ce face, coborîi, duseiu pe Tcheco în patul séu, așezaiū o bucată de postav peste el, rostii o rugăciune și pe urmă, alergaiū repede la signalul de alarmă.

Din nenorocire era furtună, signalul nu se putea auzi și nimeni nu-mi putu veni în ajutor. Eăt-mă singur în far, gândeam eu, și numai Dumnezeu, scie pentru câtă vreme!... Speram să țiu cadavrul în far până la sosirea vre-unui vapor Dér în decurs de trei zile nu sosi nici unul.

Nu mai sciam, ce să fac. Să-l scot din far, să-l înmormîntez... Dér cum? Insula întrégă era numai stâncă; cum era să sap? Și-apoi mai erau atâți corbi în insulă! Mi-era milă să-l arunc în apă, să le dau lor acel corp de creștin! Căci apa, după câtă-va vreme, ar fi aruncat cadavrul pe insulă.

Atunci de-odată imi veni ideea, să-l duc într'un despărțământ al mizei carantine și să-l înmormîntez acolo.

Șiașa făcui. Dér la înmormîntarea aceea muncii aprópe ziua întrégă și mărturisesc, că-mi trebui mult, fórté mult curagiu. Inchipuie-ți domnule, și acum încă, când mă cobor dela far, totdeuna imi pare, că am cadavrul în spate...

Bietul Bartoli! Se emoționa de câte-ori gândea la înmormîntarea aceea.

Apoi mai vorbirăm despre far, despre mare, ascultaiū povestirile lor despre naufragii, despre bandiții din Corsica... Pe urmă, când se inseră, păzitorul celui dintăiū sfert de ceas aprinse mica sa lampă, își luă tutun, cartea despre Plutarh, întréga bibliotecă dela Sanguinarea, și plecă în vîrful farului. La moment se auziră șgomote mari de lanțuri, de roți, de glónțe mari dela césul farului, cari se întorceau mereu...

Eu, în decursul acestora, eșeam afară pe terasă. Sórele apunea, cobora par'că în apă încetul cu încetul, ducînd tot orizontul cu el... Vîntul sufla și insula întrégă avea un aspect roșu-violet. Pe deasupra mea sbură o pasere mare; era vulturul din vechiul turn genovez, care se întorcea dela prădi...

Încetul cu încetul se lăsă ceta pe mare. Și imediat, de-asupra mea apă de-odată o lumină puternică... Se aprinse farul. Lăsând insula întrégă în umbă lumina clară cădea tocmai în mare... De vîntul începū să sufle cu putere. Trebu să intru în far. Intraiū, încuiai pória, și sei drugurile de fer, pe urmă, urcai scara înaltă de fer, care se clătina și suna pașii mei și ajunsei în sfîrșit în vîrful farului. Acolo cel puțin era lumină.

Inchipuți-vé o lampă gigantică dela lui Carcel cu șese rînduri de fitile, jurul cărora se mișcă încet lentile mari de cristal și alte feluri de sticle mari, ce adăpostesc flacăra de vînt... Ajuns în rămăseii pentru moment ca orbit. Arămurile, cositórele, reflectorii de metal, cristalele, toate strălucind de lumină, mă amuză par'că.

Încetul cu încetul însă, ochii mei obicinuiră cu lumina aceea și mă așeză tocmai lângă lampă, lângă păzitor, ca de frică să nu adormă, citea tare cartea lui Plutarh...

Afară era întunerec, sêlbătăcie. Micul balcon din vîrful farului se auză vîntul suflând, ca turbat și urlând cu

trebuie să ne îndoim, decât este pe-
ns de „ideia națională“.

Nici nu este așa greu de a obține
rezultate pe acest teren. Masele poporu-
muncitor, decât din întâmplare nu sunt
de frazele sunătoare ale *agitatori-*
pote să fie ușor conduse, ele se aco-
dează, decât își ved asigurată traiul. Ce
rezultate ar pute obține, de esem-
în interesul răspândirii limbii națio-
un administrator de domeniu! Ar
realiza lucruri mari, numai să fie pe-
ns de „ideia națională“.

Și ce n'ar pute face un preot într'un
naționalist, — decât, pătuns de ideia
națională, și-ar conduce credincioșii cu
și blândețe și ar vorbi cu ei, la înce-
în contactul privat, pe urmă și de pe
în limba maghiară!

Înainte de asta cu câți-va ani am
ocasiune să călătoresc într'un oraș
Ungaria superioară, se dicem, la Eper-
Când m'am dat jos din tren, hamalul
oferit serviciile în limba slovacă și
că eu nu sciam slovacese, un func-
dela căile ferate alergă în ajutorul
și vorbi cu el slovacese. Ore ar fi
și neesecutabil, ca direcțiunile căilor
să caute și să găsească mijlocele, ca
numai amplotații lor — ceea-ce de
se întâmplă — ci și personalul
superior, ba chiar și muncitorii dela căile
să vorbească atât cu publicul, cât și
șeful lor, în cursul lucrărilor, la primi-
în serviciu, precum și la luarea lefii,
unguresce? Numai de „ideia națio-
“ să fie pătunși, și rezultatul este asi-
dela sine.

Altă-dată eram în vizită în păr-
de nord, la o familie maghiară patrio-
Un entuziasm patriotic, un zel națio-
maghiar însufleția pe mari și mici.
cu deosebire, cu drept cuvânt pu-
fi numite adevărate patriote. Și to-
n'am găsit o singură slugă, cu care
mă fi putut înțelege unguresce. Și
că eu slovacese nu sciam, numai
am putut fi servit, că una dintre ser-
înțelegea ceva nemțesce. (!)

Ce servicii ar pute aduce patriotele
de ideia națională, decât cu slu-
ar vorbi numai unguresce!

(Va urma).

SCIRILE DILEI.

-- 7 (20) Iunie.

Esamenul oral de maturitate la gim-
siul rom. gr. or. din Brașov s'a început
stăți, 20 Iunie st. n. sub președința Il.
părintelui Arhieru Dr. *Iarion Pus-*
Din partea ministrului instrucțiunii
publice este delegat d-l Dr. *Kuncz Elek.*
au prezentat la examen 16 studenți din
ei 18, cari se supuseră la esamenul scrip-
tistic. Doi au fost relegați în urma scrip-
tisticului. Dela orele 7 a. m. și până la

Farul trosnea, marea urla cu furie,
la marginea insulei se auzeau sgomote
ternice, întocmai ca nise descărcături
de tun, provenite de lovirea valurilor de
stâncilor dela suprafața apei...
odată se auzea câte-un țipet. Era
o pasere de nopțe, care venea în
far atrasă de lumină și orbită de
lucire cea mare, cum sbura, se lovea
atâta putere de far, încât țipa și că-
morta cu capul spart...

La meșul nopții, pădătorul închise
cartea din care cetea, se mai uită odată
la lampă și coborîrăm amândoi. Pe scară
înălțăm pădătorul, care avea să-l înlo-
niască. Suia scara, frecându-și ochii de
... I-se dete cartea de cetit...

Apoi, înainte de a ne culca, înțărăm
camera din fund, plină cu lanțuri, cu
bare, cu bazine de cositor și acolo, la li-
cirea micii sale lampe, pădătorul scris
la cartea cea mare a farului, totdeauna
deschisă:

Meșul nopții. Marea furioasă. Vijelie.
de depărtare se zărește o corabie.

Trad. de *Stelian Russu*

11¼, candidații au fost ascultați din
limba română și din matematică. La 11½
s'a început esaminarea din limba latină.

Jubileu Majestății Sale Francisc Iosif. Cu ziua de 19 Iunie s'au împlinit
53 ani și 199 zile, de când Majestatea Sa
Francisc Iosif domnește ca împărat. Cu
această și a ajuns termenul cel mai îndel-
lungat de domnie, căci împăratul *Frederic*
III (1440 Febr. 2—1493 August 19), tatăl
lui Maximilian I, care avuse până acuma
cea mai îndelungată domnie pe tronul
Habsburgilor, a domnit numai 53 ani și
198 zile.

„Bieții Unguri din Făgăraș“. Cu
această subscriere a primit zilele acestea
diarul „E-s“ o jalbă din comitatul Făgă-
rașului. În această jalbă anonimii queru-
lanți scriu următoarele: „Cu indignare ved
Maghiarii din Făgăraș, cum se valahiséză
comitatul și cu deosebire funcțiunile com-
itatense. Cu ocaziunea alegerii dela anul
nou, în locul solgăbirilor, ce erau la nu-
măr: trei Români și un Ungur, și și acesta la
centru. Așa s'a întâmplat și de curând la
alegerea de solgăbiru din Bran, unde pe
lângă fisolgăbiru valah au ales un sol-
găbiru tot valah. *Acești solgăbrii sunt*
toți dușmanii Ungurilor. Unul din ei
spune pe față, că Ungaria nu e stat mag-
hiar, ci numai o unitate a diferitelor națio-
nalități. No, decât ast-fel de funcționari
ne administreză, încheie anonimii jeluitori,
atunci Ungurii n'au altă alternativă, de
cât să ia în mână toiagul emigrării, ca să
nu vadă pe pământul patriei, udat cu
sângele lor, triumful Valahilor“ (Auleo!
Decă vor emigra „numeroșii“ Maghiari din
comitatul Făgărașului, atunci cine va mai
rămâne acolo?)

Confiscarea „Cărții de aur“. Din
Arad li-se anunță foilor unguresci, că la
învitarea telegrafică a procuraturii din
Sibiu, organele procuraturii din Arad s'au
prezentat zilele acestea în *curtea episcopescă*
aradană și au confiscat exemplarele din
„Cartea de aur“ aflătoare la arhimandritul
Aug. *Hamsea*, au dresat apoi un proces
verbal cu arhimandritul și exemplarele
confiscate dimpreună cu procesul verbal
le-au trimis procuraturii din Sibiu.

Discursul din Marienburg. Folia pol-
lonă „*Czas*“ din Lemberg face o desco-
perire interesantă cu privire la cauzele,
cari au determinat pe împăratul Wilhelm
să țină faimosul discurs din Marienburg.
După „*Czas*“ împăratul s'a mâniat grozav,
pentru-că deputatul polon *Chrzanowsky* a
șis în dieta prusiană, că miliția staționată
în Wreschen aduce cu sine *infecțiunea*
prusiană. A doua și împăratul a chemat
la sine pe deputatul polon și i-a șis:
„Vreu să-ți spun, că poți să-mi critici gu-
vernul cum îți place, poți să vorbești
despre măsurile ministeriale cât vrei, dăr
când e vorba de armata mea, atunci —
hands off!“ Împăratul a concediat apoi
pe deputat și urmă faimoasă vorbire dela
Marienburg.

Góna contra lui Pavlovici. Substi-
tutul din Seghedin Fr. *Aschinger* a ple-
cat zilele acestea la Chichinda, să deschidă
la tribunalul de acolo acțiunile necesare
pentru „salvarea“ patriei, primejduită de
deputatul Pavlovici. Martorii, cari au de-
pus agravant și identic contra lui Pavlo-
vici sunt: *Horváth Moritz* (!) restauratorul
gării din Chichinda, împreună cu bal-
labusta sa, și *Goldberger* (!) Jenő, chel-
nerul restaurantului. — În camera depu-
taților acuatorului principal este — *Vész-*
Weiss... Organizația este completă. Jido-
vii vor „salva“ de sigur patria.

Diplomă de inginer. Din *Budapesta*
ni-se scrie, că d-nii *Trifun Gaitia* și *Pom-*
peiú Dragoș au obținut la polytechnicul
de acolo diploma de ingineri.

Regele Eduard și Barii. Circulă
svonul, că Regele Eduard al Angliei, cu
ocaziunea serbărilor de încoronare, va
pronunța amnistia Africanderilor, cari au
purat arme alătura cu Barii. Actul
acesta al regelui va contribui mult la

dohindirea simpatiilor Burilor pentru Me-
tropolă.

Guvernele Persiei și Japoniei și-au
anunțat intențiunea de a crea, în curând,
legațiunii în București.

Tragere la țintă. Sâmbătă, în 21
Iunie va fi în *Poiană* tragere la țintă din
partea rezerviștilor reg. Nr. 2. Poliția
aduce la cunoștința publicului, că este
interșis a călca pe teritoriul „*Poianii*“
în timpul dela orele 5 dim. până pe la 4
d. m.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma
A. MOLL, liferantul curții c. și r. din Viena
Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de
fotografare, articolele sale necesare pentru a fo-
tografia. La cerere trimite liste ilustrate conț-
nând prețurile. Depozite în Brașov la F. Jekelius,
F. Kelemen, Victor Roth farmaciști. Teutsch și
Tartler, D. Eremias nepoți.

Un ministru de război — evreu.

Am adus la timpul său scirea, că în
Italia portofoliul ministrului de război
a fost încredințat unui general evreu. Di-
arul „*Jüdisches Volksblatt*“ din Viena în
nr. 20 dela 16 Maiu apreciază acest fapt
prin următoarele considerațiuni, pe cari le
publicăm ca curiositate:

„La sfârșitul săptămânei trecute dia-
rele au anunțat telegrafic, că guvernul
italian a oferit portofoliul războiului,
generalului Ottolenghi, comandant din Ge-
nua. Vestea aceasta, cât este ea de scurtă,
vorbește volume. Căci generalul Ottolen-
ghi este Evreu și nu numai atâta, dăr
este Evreu din convingere, care nu face
tăină din religiunea sa mosaică, profită de
orice ocaziune, spre a-și mărturisi jido-
vismul și a da dovezi esterne despre
acesta. Este cunoscut, că generalul Otto-
lenghi, la serbătorile jidovesci, se duce în
uniformă de campanie la sinagogă.

Generalul Ottolenghi s'a hotărît a
schimba postul de comandant în Geuna
cu acel al ministrului de război, dăr fa-
tul, că unui Evreu i-s'a oferit portofoliul
războiului este foarte interesant, din cale
afară semnificativ, și ne dă prilej să me-
dităm, în special să facem comparație în-
tre stările *inapoiate* ce domnesc în Aus-
tria și între *progresele* Italiei înfloritoare.

Ministeriul de război se numără în
statele, cari nu numai vor să fie, dăr în
adevăr și sunt puteri mari, între portofol-
liurile cele mai importante. Dăr e vorba
aici de păzirea caracterului de mare pu-
tere și de miile de interese împreunate
cu acesta. Este de sine înțeles așa dăr,
că la acest post important se alege o
forță militară din cele mai distinse. Mi-
nistrul de război al unei mari puteri nu
numai că trebuie să fie un bun și vitez
soldat, dăr trebuie să aibă și talent orga-
nizatoric, pentru a administra puterea mi-
litară compusă din sute de mii, ér într'un
cas serios din milioane. Guvernul italian
a recunoscut, că pentru acest post impor-
tant cel mai bun remplasant ar fi Ottolen-
ghi și decât Ottolenghi a primit, acesta a
făcut'o în siguranța aprobării regelui, care
ține mult la densul și care pe Ottolenghi l'a
menit pentru comanda superioară în timp
de război.

De tot altfel este situația în „iubita“
noastră patrie, Austria. Curentul „abiect“,
„herostratic“, antisemit, de care la înce-
put erau infectate numai straturile infe-
riore ale populațiunii, a pătuns acum și
în clasele superioare ale societății, ba a
„molipsit“ și cercurile guvernamentale.
Am ajuns așa departe, încât nouă Evrei-
lor nu ne mai sunt accesibile oficiile pu-
bliche, cu toate că constituția sancționată de
Majestatea Sa interșis espres considera-
țiile confesionale la conferirea funcțiilor.
Temeiul antisemit al guvernului n'a folo-
sit Austriei, din contra i-a făcut și îi va
face multe rele. Pe oricare „patriot“ aus-
triac trebuie să-l mahnescă adenc, decât
face comparație între raporturile de aici
și între raporturile din alte state. Aici
„regres“ și prin urmare stagnațiune pe
terenul economic și spiritual, acolo pro-
gres și prin urmare bună stare financiară
(În Italia?..) Monarchia austriacă a adus

tendințelor reacționare jertfe uriașe. Am
perdut una după alta provinciile: Belgia,
Lombardia, Veneția și Silesia, mai de-
parte preponderanța din Germania și Ita-
lia. Afară de acesta tot în socotela reac-
țiunii avitice, încarnate, trebuie să punem
și formația dualistică a monarhiei, care,
ca o rană deschisă ne prepară neconținut
neplăceri și altereză caracterul nostru de
mare putere, pe care ar trebui să-l păzim.
Din mica Sardinie însă din potrivă a de-
venit marea putere Italia, cu o desvol-
tare, pe care abia a putut'o prevedea ci-
neva. Nu avem de gând să pismuim sta-
tul vecin, politicesc cu noi aliat, însă
inima fie-cărui „patriot“ adevărat trebuie
să sângereze, când se gândesc, că mări-
rea Italiei este clădită pe șocotela statu-
lui austriac. Cu plăcere am saluta Italia,
ca mare putere, numai decât bărbații de
stat austriaci ar trage de aici o învățătură
(Să numescă și aici vr'un ministru de
război jidan? — Culeg.) Acesta trebuie
să o dorim, nu numai în interesul patriei
noștre, ci și în interesul rasei noastre, care
dă statului austriac *pe cei mai credincioși*
cetățeni, pe cei mai buni patrioți și pe cei
mai viteji (ai ve!) soldați!“

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 19 Iunie. Conte
Ioan Eszterhazy a adresat ministrului
de interne următoarea interpelare:
„Are de gând d-l ministru, ca nu
numai prin Metropolitanul, ci prin in-
formațiuni directe, să se convingă
despre natura acelor învinuiri, cari
s'au ridicat și se ridică în contra de
curând alesului episcop gr. or. rom-
mân la Arad, atât din punct de ve-
dere național, cât mai ales din punct
de vedere moral? Afară de acesta,
are de gând, ca datele ce și-le va
câștiga în contra domnului episcop
amintit, să le chibzuască mai ales
din acel punct de vedere, că numi-
tul domn episcop, ca atare, decât s'ar
confirma, ar deveni și membru al
camerei magnaților?“ Conte și-a
introdus interpelația printr'o vorbire
în care a atacat „activitatea anti-
maghiară“ a nou alesului episcop
V. Mangra pe timpul procesului pen-
tru Memorand etc.

Petersburg, 19 Iunie. „*Petersburgs-*
kija Vjedomosti“ cere într'un articol
scris cu elan, să se desființeze cen-
sura de presă în Polonia. Articolul
e scris de amicul intim al țarului,
prințul *Uchtomsky*, căruia țarul Nico-
lae i-a șis de curând: „*Rusia trebuie*
să respecte drepturile popoarelor slave.
Nu mai pot tolera, ca poliția să asu-
prescă pe bieții Poloni“.

Budapesta, 20 Iunie. Camera a
suspendat imunitatea lui Pavlovici.

Dresda, 20 Iunie. Regele Albert
al Saxoniei a murit erî sera.

Literatură.

A apărut „*Almanachul*“ societății
„*Petru Maior*“ Budapesta 1901 cu un con-
ținut bogat și ilustrat. Format 8º cu 144
pagini. *Prețul 4 corone.* Se află de vânzare
la Tipografia A. *Mureșianu* cu prețul indi-
cat, plus 35 ban porto.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 19 Iunie 1902.

H. Pomul verde: Grubici, voiajior, Viena;
Scherl, Kremer, voiajior, Budapesta.

H. Europa: Vass, voiajior, Arad; Szébeny,
comerciant, Cs. Szereda, Pallos, Fürst, voiajior,
Budapesta; D-r Pap, funcționar, Budapesta; Son-
nenschein, Weiss, Cokic, Tschepder, Kohn, voiajior,
Viena; Weiss, Fleischmann, voiajior, Viena; Gol-
denstein, comerciant, Buzău; Weiss, voiajior,
Berlin; Iosef, Rubinstein S., comerciant, București.

H. București: Berger, Arad; Albert,
Budapesta; Lobstein, Adler, voiajior, Viena; Ober-
walter, fabricant, București, Pinchas, comerciant,
Brăila.

H. Grand: Fünk, subl. c. și r. Brașov;
Rosenberg, comerciant, Tușnad; Karpathi, comer-
ciant, Arkos.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*

Redactor responsabil: *Traian H. Pop.*

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov, se pot procura următoarele cărți:
(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Scrieri istorice.

Memorii din 1848—49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunii III în 1848—49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rüger* în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, și altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea mormântului eroiului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pintea Vitezul“, tradițiuni, legende și schițe istorice, de *Ioan Pop-Reteaganul*. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. In ea se cuprind foarte interesante tradițiuni și istorisiri din toate părțile, pe unde a umbat Pintea. Prețul 40 bani plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la ôste“. Aceasta este titlul unei noue cărți, ce d-l *Ioan Pop Reteaganul*, cunoscutul și meritatul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

„David Almășianu“, schițe biografice de *Ioan Pop-Reteaganul*. Broșura aceasta, prezentând multe momente de însemnată istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

„Reflexiuni fugitive“ la cap. I din cartea lui Dr. Réthi László intitulată „Az oláh nyelv és nemzet megalakulása“, scrisă de Arghirobarb. Prețul 40 bani. (+ 56 p.)

Viața și operele lui Andrei Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășiș. Prețul 2 cor. plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribui la formarea unui fond pentru Internatul preparandial din Blășiș.

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, ap-lul dat către ministerul de interne D. Percz prin d-l Dr. Amos Francu în cauza fondului pentru monumentul lui Iancu. Prețul este 1 corónă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traduce-re de Teodor V. Păcățian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

Mănăstirea Putna în Bucovina de Iraclie Porumbescu. Prețul 20 b. (+ 3 b. porto.)

Novela de Sienkiewicz: „Natură și viață“, „Sluga veche“ și „Ianco musicantul.“ Traducere de I. C. Panțu; o broșură de 192 pag. Prețul 80 bani + 5 bani porto.

De asemenea se recomandă:
I. C. Panțu: „In plasă“, „In Baltă“, „Cale grea“, „La Coda“, „La cărciuma lui Tiriplic“, „Schite din viața delu țără.“ O broșură de 112 pag. cu prețul 40 bani + 5 bani porto.

I. C. Panțu: „La țerg“, povestire din v. 1840. O broșură din 32 pag. cu prețul 16 bani + 3 bani porto.

Antropomorfisme și Antiantropomorfisme în limba română de *Nicolae Sulică*. În limba noastră scrierile de felul acesta sunt rare și scrierea aceasta a d-lui profesor la gimnaziul român din loc Nic. Sulică se distinge nu numai prin conținutul său bogat și sistematic, prelucrat după stricta metodă științifică, ci și prin limbajul său scris la înălțimea tuturor. Autorul e cunoscut și din scrierile sale folklorice filologice de până acum. Cartea e anunțată acum, se poate procura dela Tipografia A. Mureșianu cu 80 bani (+ 5 bani porto.)

Românii Seceleni. Causa de decalentele economice și mijloacele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat. 30 tani plus 5 bani porto.

Tribly, roman în românește de Afina dela Tuscia. Prețul 2 cor plus 20 bani porto.

Euchete de flori, culesă diu grădina limei române pentru copii, fascicula III, de I. T. Totan, inv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Prețul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă și versuri, de Sexti Puscariu. Prețul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferența ținută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885. Prețul 50 b. plus porto 5 bani.

Dialogul Țiganului cu Sân-Petru la pârta raiului său glume și petrecere de ajuns. Manual lucrat după biblia țigănească de Aron Boca Velchereanu 50 bani plus 5 b. porto.

Monologe de Antoniu Pop:
Nr. 1. Pe neașteptate 08 b.
Nr. 2. Pentru ce am rămas
făcău bătrân 16 b.
Nr. 3. La anul nou 08 b.
Nr. 4. Ce niel prin minte nu
mi-a trecut 08 b.
Nr. 5. O pășanie 08 b.
Tote la oaltă 48 b. plus 10 b. porto.

Asupra situațiunei, articoli și foișore de Iónu A. Lăpădat. Preț. 40 b. pl. 10 b. porto)

Influința francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iași Cu 50 b. + 5 b. porto.

Priveag, ediția I-a de Ioan Iosif Scopol Preț. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preț. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Infocata și nenorocita dragoste a lui Filaret și Antusei, o povestire foarte frumoasă în versuri, păstrată din bătrâni. Preț. 24 b. pl. 3 porto.

Prosă și versuri fabule de Gr. M. Alexandrescu prețul 30 b. plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Pățitul. Partea a II-a. Femeia în versuri pentru popor de I. Tom Totan învățător, preț. 20 b. plus 3 b. porto

Scriitori, cetitori și critici de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului său cântarea sârbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisală, carte pentru toți întocmită după ideile lui Sam. Smiles de Theodor V. Păcățianu. 40 bani plus 5 b. porto.

Monologuri în versuri seria a 2-a după Auguste Vacquerie. Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean. E. Grenet-Dancour și L. Ralisbonne de Nicolae Țincu. 1 cor plus 5 b. porto.

Imbunătățirea stărei săienilor de Gr. G. Pencescu, preț, 50 b. + 5 b. porto.

Cu vârful penei, serieri satirico-humoristice de Antonia Pop 1 Cor plus 10 b. porto.

Ionel educațiunea unui bun copil. Carte pentru părinți și alți educători. „Principele morale și creștină“ de care trebuie să se conducă părinții în educațiunea copiilor lor. Copiii bine crescuți sunt cea mai sumpă visterie a părinților și cel mai bun prinos pe altarul neamului de *V. Gr. Borogovanu* profesor de filosofie și pedagogie. Prețul 2 cor. plus 20 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Edițiunea „Amicului Familiei“ Prețul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Istoria legii nouă scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia și Făgăraș. Prețul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Excursiuni pe munții Țerei Bârsei și ai Făgărașului din punctul „La om“ de pe „Buce“ până dincolo de „Negoiul“. Descoperir, întregite cu schițe istorice despre Cas-el-le și țera Făgărașului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraș. Prețul 2 lei plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.
Din 19 Iunie n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	120.70
Renta de coróna ung. 4%	57.95
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	119.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis.	119.—
Bonuri rurale ungare 4%	97.75
Bonuri rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	206.25
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	163.—
Renta de argint austr.	107.70
Renta de hârtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	120.90
Losuri din 1860.	153.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	15.80
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	703.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	683.25
Napoleondori	19.08
Mărci imperiale germane	117.35
London vista	242.17 1/2
Paris vista	95.30
Rente austr. 4% de coróna	99.75
Note italiene.	93.80

Cursul pieței Brașov.

Din 20 Iunie n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vând.	18.94
Argint român. „	18.80	„	18.88
Napoleond'ori. „	19.04	„	19.07
Galbeni „	11.20	„	10.30
Ruble Rusescoi „	2.54	„	—
Mărci germane „	117.25	„	—
Lire turcescoi „	21.40	„	21.50
Scris. fonc. Albina 5%	101.—	„	102.—

Nr. 7219—1902.

PUBLICAȚIUNE

Pentru a se da în antreprisă, pe timpul dela 1 Ianuarie 1903 până la 31 Decembrie 1908, îngrijirea și ținerea în bună stare:

a) a conductului electric în edificiul magistratului din strada Porții

Nr. 63 și la poliția orășenescă din Târgul Florilor Nr. 13, precum și b) a telegrafului privat instalat de poliția orășenescă și de espositurile polițiene, se va ține la 29 Iulie 1902, 10 ore a. m. în localul oficiului economic orășenesc, licitațiune cu oferte în scris.

Despre acesta se încunoscinteză amatorii de astfel de întreprinderi cu acel adaus, că fertele lor provădute cu timbru de o corónă, cu 15 coróna vadiu și sigilate, al a le înainta cel mult până la 29 Iulie 1902, 10 ore a. m. oficiulu economic orășenesc, unde se pot vedé tot-deodată și condițiunile mai detaiate de ofert și contract.

Brașov, 12 Iunie, 1902.

1—1.(575).

Magistratul orășenesc.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll
Veritabile numai, decât fiecare cutlă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.
Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoase la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acreiei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite hôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutli originale sigilate Coróna 2.—
Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de gôdină și reumatism și a altor urmări de răcălă. Prețul unei sticle originale plumbate, Coróna 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coróna 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimîterea principală prin **Farmacistu A. MOLL,** c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9
Comande din provinciă se efectuează gîlnic prin rambursă postală.
La deposite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.
Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

TIPOGRAFIA
A. Mureșianu
Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta orice comande cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE ÎN AUR, ARGINT ȘI COLORI.	REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE	BILANȚURÎ.
STATUTE.	Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
FOI PERIODICE.	Coverte, in tola mărimea.
BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.	TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.
PROGRAME ELEGANTE.	PREȚURÎ-CURENTE ȘI DIVERSE
BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.	BILETE DE INMORMENTARI.
ANUNȚURÎ.	

Comandele eventuale se primesc în biuroul tipografiei, Brașov Târgul Inului Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la
Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.